

Lublin, 04.01.2024 r.

Dr hab. Zbigniew Osiński, prof. UMCS w Lublinie

Wydział Filologiczny, Instytut Nauk o Kulturze, Katedra Informacji i Kultury Cyfrowej,
UMCS w Lublinie

Ocena osiągnięcia naukowego i pozostałej aktywności naukowej dr Justyny Adamus-Kowalskiej w przewodzie habilitacyjnym

1. Ocena osiągnięcia naukowego wskazanego przez Kandydatkę do stopnia doktora habilitowanego:

1.1 Tytuł rozprawy:

Habilitantka jako osiągnięcie naukowe wskazała monografię: Adamus-Kowalska Justyna, *Proces informatyzacji administracji publicznej i jego wpływ na kształtowanie narodowego zasobu archiwalnego stanowiącego dziedzictwo kulturowe ludzkości*, Wyd. Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2021. Wspomniane wydawnictwo ujęte jest w ministerialnym wykazie wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe. Temat monografii mieści się w szerokim zagadnieniu jakim są procesy zarządzania informacją oraz obieg informacji w społeczeństwie. Tytuł dobrze oddaje treść monografii, a zastosowane w nim terminy użyte zostały zgodnie z ich znaczeniem.

1.2 Cele badań i ich uzasadnienie:

Jednym z fundamentów oceny jakości pracy naukowej jest ustalenie na ile prawidłowo, w sensie metodologii nauki, określone zostały cele badań i jak merytoryczne zostały uzasadnione. Autorka ocenianej monografii we *Wstępie* nie wydzieliła akapitu z jasno i precyzyjnie wymienionymi celami. Podaje jedynie informacje typu: „...istotne jest zbadanie, w jakich warunkach prawno-organizacyjnych powstaje współczesny dokument” (s. 9); „Oprócz wewnętrznego środowiska, w którym powstaje dokument, także istotne jest zbadanie zewnętrznych uwarunkowań, takich jak zmiany społeczno-gospodarcze dokonujące się za sprawą wszechobecnych technologii informacyjno-komunikacyjnych” (s. 9); „Opisane w niniejszej książce zjawiska stanowią diagnozę metod i narzędzi stosowanych w procesie aktotwórczym. Podjęto również próbę oceny opisanych metod” (s. 10). Z kolei w *Zakończeniu*

możemy przeczytać: „Z jednej strony pokazano otoczenie prawne niezbędne do zachowania narodowego zasobu archiwalnego, z drugiej strony zwrócono uwagę na praktykę pracy kancelaryjnej i konieczność zachowania nowych form przekazu, które nie stanowią wyłącznie dokumentacji papierowej czy nawet elektronicznej” (s. 239); „Praca niniejsza może być przyczynkiem i inspiracją do wprowadzenia zmian na tzw. przedpolu archiwalnym” (s. 240). Takie stwierdzenia mogą pozwolić czytelnikowi jedynie domyślać się celów, które postawiła sobie Habilitantka. Bardziej pomocny w tym zakresie okazał się *Autoreferat*. Można w nim przeczytać, że „Celem pracy było pokazanie jak proces informatyzacji wpływa na kształtowanie narodowego zasobu archiwalnego” (s. 2). Wątpliwości Recenzenta budzi użycie terminu „pokazanie” zamiast „wyjaśnienie”. Istotą nauki jest bowiem wyjaśnianie zjawisk i procesów, a nie ograniczanie się jedynie do ich pokazania.

Uzasadnieniem dla realizacji przyjętego celu są, według Autorki, takie czynniki jak: zmiany w funkcjonowaniu administracji i jej otoczenia społeczno-gospodarczego; zmiany zewnętrznych uwarunkowań powstawania dokumentów; narastające zróżnicowanie form tworzonej dokumentacji i sposobów postępowania z nią wywołane przez rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych; brak jednej, spójnej wizji kształtowania narodowego zasobu archiwalnego w nowych realiach technologicznych. Argumenty te należy uznać za zasadne i wystarczające do podjęcia opisanych w monografii badań, których efektem miałby być m.in. istotny wkład w rozwój nauki o komunikacji społecznej i mediach.

1.3. Przedmiot i metodologia badań:

Z treści *Wstępu* możemy domyślać się, że przedmiotem badań był system kancelaryjny i archiwalny działający w cyfrowej rzeczywistości, proces informatyzacji oraz nowoczesne metody zarządzania wiedzą w administracji publicznej, a także metody i narzędzia stosowane w procesie aktotwórczym i w dostępie do danych, specyficzne dla współczesnych realiów technologicznych. W *Autoreferacie* znajdziemy ponadto informację o badaniu literatury naukowej poświęconej trendom w zakresie zastosowania nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz udostępnianiu informacji publicznej i zarządzaniu wiedzą. Recenzent ponownie odniósł wrażenie, że informacje, które w sposób precyzyjny i jednoznaczny powinny zostać umieszczone w jednym akapicie, musiał poszukiwać w całym tekście *Wstępu* i *Autoreferatu*. Niemniej, bardzo rozbudowany zestaw przedmiotów badań należy uznać za właściwy dla przyjętych celów i tematyki badań.

W przypadku opisu metodyki badań przeprowadzonych przez Habilitantkę nie było problemów z odszukaniem we *Wstępie* odpowiednich fragmentów. Wylczenie i opis znajdziemy bowiem na stronach 20 i 21. W pięciu punktach autorka wymieniła takie działania jak: przegląd i analiza systemu kancelaryjnego administracji publicznej w Polsce; badanie praktyki kancelaryjnej w wybranych urzędach; badania ilościowe zastosowania dokumentu i podpisu elektronicznego oraz elektronicznej komunikacji w urzędach; modelowanie nadzoru i kształtowania narastającego zasobu archiwalnego; empiryczne pozyskiwanie wiedzy o zagadnieniach, o których nie ma wystarczającej ilości danych i literatury naukowej; metody syntezujące umożliwiające przedstawienie perspektywy budowania nowego modelu nadzoru nad narastającym zasobem archiwalnym oraz wskazanie problemów przy przeprowadzaniu informatyzacji nadzoru archiwalnego.

Z kolei w *Autoreferacie* wymienione zostały następujące działania: analiza zadań i funkcji archiwów cyfrowych; analiza stanu informatyzacji administracji publicznej oraz wdrażania e-administracji; analiza literatury na temat globalnych trendów w zakresie zastosowania nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, udostępniania informacji publicznej oraz zarządzania wiedzą; badanie urzędów z zastosowaniem wniosków o udostępnienie informacji publicznej, protokołów z kontroli dokonanych przez archiwa państwowe, a także publikacji wydanych drukiem; badanie stanu informatyzacji podmiotów publicznych z zastosowaniem analizy danych statystycznych, przepisów prawa oraz raportów dostępnych w Internecie.

Każde z wymienionych działań, zarówno technik, jak i tych, które układają się w metody, należy uznać za właściwe dla działalności naukowej. Jednakże, z małymi wyjątkami, Habilitantka podała jedynie ogólne określenia, a nie precyzyjny zapis kolejnych kroków badawczych składających się na poszczególne metody. Powinniśmy pamiętać, że metoda naukowa to systematyczna procedura, której jedną z cech jest powtarzalność. Oznacza to, że każdy badacz powinien tak referować swoje badania, by inni mogli je powtórzyć. Z punktu widzenia Recenzenta istotne jest także to, że właściwy opis zastosowanych metod i technik pozwala ocenić, na ile badania przeprowadzone zostały zgodnie z regułami nauki, a tym samym jaka jest szansa, że otrzymane wyniki mają charakter wiedzy naukowej. Niestety, Habilitantka na tyle uprościła i skróciła opis zastosowanych metod, że Recenzent ani nie był w stanie odtworzyć toku zastosowanego postępowania badawczego, ani nie mógł odpowiedzieć na pytanie – na ile zastosowane metody zostały właściwie dobrane do celów badań i jaka jest

szansa na to, że otrzymane wyniki upoważniają do zaprezentowania takich, a nie innych wniosków.

1.4 Konstrukcja rozprawy i jej podział wewnętrzny:

Praca składa się ze *Wstępu*, sześciu rozdziałów podzielonych na podrozdziały, *Zakończenia*, *Aneksu* i *Bibliografii*. Taka konstrukcja jest typowa dla monografii naukowych.

Wstęp zawiera omówienie celów badań i uzasadnienie podjęcia tematu, opis przedmiotu badań i zastosowanych metod, a także krótki opis dotychczasowego stanu badań nad problematyką zbieżną z prezentowaną w rozprawie. Zawiera też opis struktury pracy. Taki zbiór informacji i opisów należy uznać za w miarę zgodny ze standardami wstępu do pracy naukowej. Jednakże treść naznaczona jest pewnym chaosem, a istotne elementy, typu cele, nie są wyraźnie wyróżnione, np. poprzez wydzielenie do odrębnego akapitu, o czym wspomniałem powyżej.

Pierwszy rozdział zawiera prezentację współczesnych procesów aktotwórczych, sylwetki aktotwórcy, roli archiwistów w tym procesie, a także opisuje instytucje publiczne wytwarzające materiały archiwalne oraz system kancelaryjny i wykaz akt. Ta część monografii jest uporządkowanym opisem dotychczasowego stanu wiedzy naukowej oraz aktualnego stanu prawa. Rozdział drugi jest analizą procesu informatyzacji państwa i administracji. Także i w tym przypadku dominuje uporządkowany opis dotychczasowego stanu wiedzy i kwestii prawnych. Habilitantka wplotła w treść tego rozdziału własne analizy informatyzacji administracji publicznej oparte na danych statystycznych. W trzecim Autorka scharakteryzowała stan prawa regulującego kwestie sieci archiwalnej, narodowego zasobu archiwalnego, informatyzacji administracji oraz funkcjonowania dokumentu elektronicznego. Część tekstu oparła na własnych analizach. Jednakże w większym stopniu wykorzystwała wiedzę zawartą w publikacjach innych autorów. Dokładnej prezentacji różnych aspektów dokumentu elektronicznego poświęcony jest rozdział czwarty. Rozdział ten ma zawartość o podobnym charakterze jak rozdział drugi – uporządkowany opis stanu wiedzy naukowej i stanu prawa wzbogacony własnymi analizami statystycznymi. W kolejnym, piątym rozdziale Habilitantka zaprezentowała tematykę zarządzania wiedzą w z informatyzowanej administracji, a w szóstym przedstawiła możliwości kształtowania narastającego zasobu archiwalnego w realiach z informatyzowanej administracji, rozpowszechnienia dokumentu elektronicznego, archiwizacji Internetu oraz postępowania transakcyjnego z wykorzystaniem baz danych. W obu rozdziałach zdecydowanie dominuje prezentacja dotychczasowego stanu wiedzy wzbogacona o opisy stanu prawa. Zestaw zagadnień występujących w tych sześciu rozdziałach jest dobrze

dobrany z punktu widzenia pełnego zaprezentowania tematyki książki i realizacji celów badawczych. Głównym wkładem ocenianej monografii w rozwój nauki jest zebranie i uporządkowanie wiedzy pochodzącej z publikacji innych autorów.

W *Zakończeniu* Habilitantka wykazała zrealizowanie celów pracy i syntetycznie omówiła uzyskane wyniki. Wskazała na potrzebę zmian w opisywanej rzeczywistości. Jest to zgodne z wymogami stawianymi tej części tekstu naukowego.

1.5 Wykorzystanie literatury naukowej:

Bibliografia jest w miarę rozbudowana i liczy prawie trzysta pozycji. Obejmuje głównie prace wydane pod koniec wieku XX oraz w wieku XXI, co jest naturalne zważywszy na temat rozprawy. W zasadzie wszystkie problemy poruszane w recenzowanej książce obudowane zostały solidnym zestawem pozycji bibliograficznych. Jednakże zauważyć należy, że zdecydowanie dominują publikacje wydane w języku polskim. W czasach postępującego umiędzynarodowienia nauk społecznych uprawianych w Polsce, marginalna obecność publikacji angielskojęzycznych jest wadą każdego zestawienia bibliograficznego. Rodzi to bowiem podejrzenie, że bibliografia niekoniecznie prezentuje najnowszy i stosunkowo kompletny stan wiedzy.

Mankamentem ocenianej bibliografii jest pomieszczenie prac naukowych z materiałami prasowymi (np. z „Gazety Prawnej”), raportami eksperckimi (np. www.algorithmwatch.org), poradnikami (np. Archival Metadata), linkami do wyjaśnień prawnych, danymi statystycznymi (np. GUS), materiałami z funkcjonowania organów Unii Europejskiej i polskich urzędów (np. Ministerstwo Cyfryzacji, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych), tekstem Konstytucji RP, słownikiem (Polski słownik archiwalny). Habilitantka powinna odróżniać bibliografię opracowań naukowych od spisu źródeł informacji wykorzystanych do badań. Te ostatnie powinny znaleźć się wyłącznie w tekście lub w przypisach dolnych, ewentualnie powinny zostać wyłączone do odrębnej pozycji – *Źródła do badań*.

Kolejnym problemem jest fakt, iż przynajmniej kilka przydatnych publikacji nie zostało uwzględnionych. Przykłady: Adam, A. (2007). *Implementing electronic document and record management systems*. CRC Press; Luisa, B. G. (2012). *Introduction to electronic document management systems*. Academic Press; Bučková, J. (2015). Knowledge management in public administration institutions. *Procedia Economics and Finance*, 34, 390-395; Wiig, K. M. (2002). Knowledge management in public administration. *Journal of Knowledge Management*, 6(3), 224-239; Miller, H. T., Miller, H. T., & Fox, C. J. (2015). Postmodern public administration.

Routledge; Goodsell, C. T. (2006). A new vision for public administration. *Public Administration Review*, 66(4), 623-635; Meijer, A. (2007). Why don't they listen to us? Reasserting the role of ICT in Public Administration. *Information Polity*, 12(4), 233-242; Liu, S. M., & Yuan, Q. (2015). The evolution of information and communication technology in public administration. *Public Administration and Development*, 35(2), 140-151. Co prawda monografia habilitacyjna dotyczy realiów polskich, ale te nie są zawieszane w próżni. Stąd też pominięcie istotnych dla tematu monografii publikacji angielskojęzycznych należy uznać za błąd.

1.6 Wnioski autorki:

Dr Justyna Adamus-Kowalska w *Zakończeniu* podkreśliła, że dbałość o archiwa i narodowy zasób archiwalny obecnie zależy od nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych. Oceniała, że istotnym wyzwaniem dla systemów kancelaryjnych jest zachowanie nowych form przekazu, w tym dokumentów elektronicznych. Podkreśliła, że dokumentowanie i obrazowanie życia społeczno-politycznego w cyfrowej rzeczywistości wykracza poza ramy tradycyjnej pracy kancelaryjno-archiwalnej. Wskazała na szereg czynników, które powinny być uwzględniane w procesie tworzenia, zachowywania i opracowywania narodowego zasobu archiwalnego. Wśród wymienionych czynników dominują te, które związane są z nowoczesnymi technologiami. Nadzór nad narastającym zasobem archiwalnym powinien być w większym stopniu oparty na danych i informacjach niż na dokumentach. Dotychczasowe podejście nie jest efektywne w realiach informacji i dokumentów w formie cyfrowej. Za istotne wyzwanie Habilitantka uznała zachowanie świadectw kontaktów obywateli z urzędami w formie online, zwłaszcza w mediach społecznościowych. Uznała, że rozpowszechniony w Polsce system Elektronicznego Zarządzania Dokumentami nie jest w stanie podołać nowym wyzwaniom. Przytoczone konstatacje Habilitantki wynikają z analiz przeprowadzonych w ocenianej monografii i z dokonanego przeglądu literatury. Wnioski mają pokrycie w danych, informacjach i opisach zawartych w poszczególnych rozdziałach.

1.7 Konkluzja recenzenta:

Rozprawa przedstawiona jako osiągnięcie naukowe, wskazane przez Kandydatkę do stopnia doktora habilitowanego, pod względem formalnym i językowym jest monografią naukową. Napisana została poprawną polszczyzną i językiem właściwym dla nauki. Jej konstrukcja

spełnia wymagania stawiane przed monografiami naukowymi. Zawiera treści poprawne merytorycznie.

Główną zaletą ocenianej pracy jest kompleksowe i rzetelne zebranie, przeanalizowanie i usystematyzowanie wiedzy na temat: współczesnych procesów aktotwórczych, sylwetki aktotwórcy, roli archiwistów w tym procesie; instytucji publicznych wytwarzających materiały archiwalne; systemu kancelaryjnego; procesu informatyzacji państwa i administracji; stanu prawa regulującego kwestie sieci archiwalnej, narodowego zasobu archiwalnego, informatyzacji administracji oraz funkcjonowania dokumentu elektronicznego; różnych aspektów dokumentu elektronicznego; zarządzania wiedzą z zinformatyzerowanej administracji; a także możliwości kształtowania narastającego zasobu archiwalnego w realiach zinformatyzerowanej administracji, rozpowszechnienia dokumentu elektronicznego, archiwizacji Internetu oraz postępowania transakcyjnego z wykorzystaniem baz danych. Zaprezentowany powyżej zestaw zagadnień jest dobrze dobrany z punktu widzenia pełnego omówienia tematyki książki oraz realizacji celów badawczych. Wnioski Habilitantki wynikają z rzetelnej analizy tychże zagadnień.

Tego typu prace stanowią cenną i interesującą lekturę dla osób zainteresowanych problematyką nauki o informacji oraz archiwistyki. Tworzą dobrą podstawę teoretyczną do projektowania badań w zakresie wspomnianych subdyscyplin naukowych oraz opisywania ich wyników.

Niestety przedstawiona do oceny monografia nie jest pozbawiona wad. Opisy celów, przedmiotu i metodologii badań nie są odpowiednio jednoznaczne, precyzyjne i kompletne. Pozostawiają zbyt dużo miejsca na domyslanie się. Na ich podstawie dosyć trudnym zadaniem byłoby powtórzenie badań Habilitantki. Wykorzystana literatura przedmiotu jest obszerna ilościowo, ale pominięto wiele istotnych publikacji w języku angielskim. Treść monografii opiera się głównie na publikacjach innych autorów. Prezentowanie wyników własnych badań Habilitantki nie zajmuje zbyt dużo miejsca. Mimo tych wad główny cel pracy - pokazanie jak proces informatyzacji wpływa na kształtowanie narodowego zasobu archiwalnego – został osiągnięty.

Podsumowując, należy jeszcze raz podkreślić, że rozprawa przedstawiona jako osiągnięcie naukowe, mimo pewnych wad, może być uznana za istotny wkład w rozwój dyscypliny naukowej.

2. Ocena pozostałych osiągnięć naukowych i aktywności naukowej:

a. Autorstwo lub współautorstwo monografii innych niż wskazana w punkcie 1:

Oprócz monografii habilitacyjnej dr Justyna Adamus-Kowalska opublikowała monografię podoktorską *System informacji archiwalnej w Polsce. Historia, infrastruktura, standardy i metody*. Także i ta książka swoją treścią mieści się w subdyscyplinach nauka o informacji oraz archiwistyka. Opublikowana została w wydawnictwie o charakterze naukowym – Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. Ze względu na strukturę oraz charakter treści niewątpliwie książka ta jest monografią naukową. Bazując głównie na literaturze przedmiotu oraz własnych obserwacjach praktyki archiwalnej Autorka opisała historię archiwów i informacji archiwalnej, współczesny system informacji archiwalnej i infrastrukturę informacyjną archiwów, scharakteryzowała użytkowników archiwów, a także zaprezentowała metodykę opracowywania informacji o zbiorach archiwalnych oraz zarządzania aktami.

Zakres treści jest adekwatny do tytułu. Praca napisana została poprawnie językowo, a stosowana terminologia ma charakter naukowy i używana jest we właściwym znaczeniu. Niestety celów pracy możemy się jedynie domyślać, przede wszystkim na podstawie lektury *Zakończenia*, a nie, jak należałoby oczekiwać, *Wstępu*. Także opis przedmiotu badań i zastosowanych metod jest bardzo skromny. Bibliografia, składająca się głównie z pozycji w języku polskim, sugeruje, że monografia prezentuje stan badań jedynie w Polsce. W przypadku pracy o dominującym charakterze przeglądowym taki zestaw pozycji bibliograficznych ocenić należy jako zbyt skromny. Mimo tych wad można ocenić, że cel Autorki – opisanie warunków historycznych i organizacyjnych funkcjonowania informacji archiwalnej oraz wskazanie metod opisu dokumentów archiwalnych – został osiągnięty. Książka nie wnosi zbyt wiele nowego do dotychczasowego stanu wiedzy, ale niewątpliwie jest przydatnym źródłem informacji dla zainteresowanych tematyką archiwalną.

b. Autorstwo lub współautorstwo artykułów naukowych w czasopismach, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b:

Habilitantka opublikowała dwadzieścia jeden artykułów, w czasopismach, które od roku 2019 widnieją na ministerialnej liście czasopism punktowanych lub wcześniej widniały na tzw. ministerialnej liście B: „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Partinentia” – 1, „Areheion” – 3, „Archiwista Polski” – 1, „Journal of Modern Science” – 1, „Nowa Biblioteka” – 1 (2016 r.). „Praktyka i Teoria Informacji

Naukowej i Technicznej” – 7. „Social Communication” – 1. „Toruńskie Studia Bibliologiczne” – 1, „Zagadnienia Informacji Naukowej” – 4. „Zeszyty Naukowe WSB w Poznaniu” – 1. Biorąc pod uwagę, że dorobek ten opublikowany został w okresie 2004 – 2022, ilościowo jest on skromny – niewiele więcej niż jeden artykuł rocznie. Tylko jeden artykuł opublikowany był w języku angielskim.

Tematyka artykułów dotyczyła systemu informacji archiwalnej, zarządzania zasobami wiedzy i dokumentacją elektroniczną w administracji publicznej i w archiwach, standardów opisu dokumentów elektronicznych, systemu EZD, europejskiej i krajowej polityki w zakresie dostępu do informacji i archiwów oraz dokumentacji elektronicznej, współczesnych wyzwań dla archiwów w kontekście rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnej, a także niektórych aspektów archiwizacji Internetu.

Jest to zbiór zagadnień, które można spotkać także w monografii habilitacyjnej. Teksty te posiadają cechy prac naukowych i charakteryzują się dużą wartością poznawczą.

c. Autorstwo lub współautorstwo pozostałych publikacji naukowych:

Do pozostałych publikacji naukowych można zaliczyć dwa rozdziały w monografiach zbiorowych oraz dwa artykuły w czasopiśmie (już) niepunktowanym – „Nowa Biblioteka” – 2 (2019 r.).

d. Wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach naukowych:

Habilitantka od roku 2009 uczestniczyła w kilkunastu konferencjach naukowych. Jednakże referaty wygłosiła jedynie w trakcie dziesięciu spośród nich. Dwukrotnie wzięła udział w konferencjach zagranicznych. Tematyka wystąpień podobna jest do wspomnianej powyżej tematyki artykułów. Intensywność udziału w konferencjach stała na bardzo przeciętnym poziomie.

e. Istotna aktywność naukowa realizowana w więcej niż jednej instytucji naukowej w szczególności zagranicznej:

Dr Adamus-Kowalska uczestniczyła w kilku przedsięwzięciach, które można zaliczyć do aktywności naukowej realizowanej na więcej niż jednej uczelni, w szczególności zagranicznej. Odbывała wyjazdy szkoleniowe w ramach programu Erasmus+, współpracowała z bibliotekami uniwersytetów w Bolonii i Ankarze, wizytowała uniwersytety w Pamukkale, Mediolanie, Walencji, Tbilisi oraz Lipawie, gdzie prowadziła wykłady. Ten aspekt aktywności habilitantki należy ocenić wysoko.

f. Osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne oraz popularyzatorskie:

Dr Justyna Adamus-Kowalska pracę dydaktyczną prowadzi od roku 2008 na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Przygotowała i realizowała przedmioty, których tematyka pokrywa się z Jej zainteresowaniami naukowymi. Prowadziła także szkolenia dla pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

Konkluzja:

Dr Justyna Adamus-Kowalska swoją aktywność naukową realizuje w ramach dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach, a precyzyjniej rzecz ujmując na pograniczu nauki o informacji i archiwistyki. Publikacje Habilitantki poszerzyły wiedzę na temat systemu informacji archiwalnej, tworzenia i archiwizowania dokumentów elektronicznych oraz informatyzacji urzędów administracji publicznej i jej wpływu na kształtowanie narodowego zasobu archiwalnego. Zdecydowana większość prac dostępnych jest w Internecie, co znakomicie służy rozpowszechnianiu zawartej w nich wiedzy. Niestety, prawie wszystkie publikacje wydane zostały w języku polskim, a większość z nich nie posiada nawet tytułu, abstraktu i słów kluczowych w języku angielskim. Stąd też istnieje bariera znacznie utrudniająca międzynarodową dostępność prac dr Adamus-Kowalskiej, zawierających interesującą wiedzę, z której mogliby korzystać badacze, bibliotekarze i archiwiści nie tylko z Polski. Niemniej należy podkreślić, że monografia przedstawiona jako osiągnięcie naukowe, mimo pewnych wad, może być uznana za istotny wkład w rozwój dyscypliny naukowej. Również pozostałe publikacje poszerzyły i usystematyzowały wiedzę w ramach nauki o komunikacji społecznej i mediach. Na ocenę Habilitantki wpływ ma także bardzo przeciętna aktywność konferencyjna oraz rozbudowana współpraca międzynarodowa.

Powyższa konstatacja skłania mnie do oceny, iż osiągnięcia naukowe wskazane przez dr Justynę Adamus-Kowalską oraz jej aktywność naukowa spełniają kryteria *Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, o których mowa w art. 219, ust. 1, pkt 2-3, ponieważ są istotnym wkładem habilitantki w rozwój nauki o komunikacji społecznej i mediach. **W związku z tym opowiadam się za nadaniem dr Justynie Adamus-Kowalskiej stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach.**

Zbigniew Osiński

